

Kauhajoen surmatyö ja yhteiskunnan kriisi

Tunteeton surmatyö järkyttää koko yhteiskuntaamme. Kauhajoen tapahtuma pian Jokelan dramaattisen rikoksen jälkeen on saanut sekä suomalaiset että muualta asiaa tarkastelevat kyselemään, mikä Suomessa on vialla. Voiko tapahtumille antaa minkäänlaisia selityksiä?

Selitysten ristiriidoissa

Kriisiä ei ole ollut helppo käsitellä mediassa sen paremmin kuin työpaikoillakaan. Tilanne on paljastanut karulla tavalla sen, että yhtenäiskulttuurin aika on kadonnut. Yhtä selitystä ei enää ole. Kristillinen usko ja Raamattu eivät anna suomalaisille enää lähtökohtia ihmisen julmuuden selittämiseksi. Siksi myös Kauhajoen surmatyön kohdalla keskustelu syistä on sekaisin.

Surmatyö on tietysti rikos. Vähitellen edes tämä ensimmäinen, muodollinen arvio on tullut keskustelussa selväksi. Ihmiset ovat olleet ymmärrettävästikin tragediasta niin järkyttyneitä, että tapahtumaan suhtauduttiin aluksi vain tunteella ja ikään kuin luonnonkatastrofina.

Mutta mikä ajaa ihmisen tällaisiin rikoksiin? Tässä kohden selitykset hajaantuvat. Nuorten maailma on epäilemättä sekaisin. Jatkuva kilpailu, koveneva yhteiskunta, pinnalliset arvot ja ristiriita menestyspainneiden ja pätkätyötodellisuuden välillä eivät anna hyviä lähtökohtia kenellekään. Nuorten ongelmat ovat aikuisten aiheuttamia.

Yhteiskunnan arvomaailma on kuitenkin sekaisin. Jokelan jälkeen olisi voinut tapahtua jotain muutosta, mutta sellaista ei tietenkään ole näkynyt. Voiton tavoittelu yksilöä kiristämällä ei katoa juuri millään, sillä se on samalla useimpien suomalaisten hellimä elämäntavot.

Kysymys ihmisyydestä hiertää

Syitä voi suuremmissa mittakaavassa hakea myös perhekäsityksestä. Kristillisestä näkökulmasta voisi esittää sen kritiikin, että perheen, sitoutumisen ja uskollisuuden arvostus on Suomessa romahtanut. Nuoret voivat huonosti monissa perheissä, ja tämä heijastuu lisäksi koko yhteiskuntaan.

Jälleen on samaan hengenvetoon kuitenkin todettava, että suuri osa suomalaisista halveksii kristillistä perhekäsitystä. Jopa eduskunnan päätöksissä kristillinen käsitys on kohta kohdalta jäänyt avarampina ja ihmisläheisempinä pidettyjen näkemysten alle. Sitoutuminen ja uskollisuus eivät ole näille ideologioille enää arvoja. Kumpi käsitys siis todellisesti suojelee elämää?

Moni psykologi on todennut, että yhteiskunnassa on isyyden kriisi. Nuorten elämää vaikeuttavat sekä mallien puute että terveen auktoriteetin katoaminen. Tämä vaikuttaa samalla käsityksiin oikeasta ja väärästä. Ja juuri näistä seikoistahan sekä Jokelan että Kauhajoen rikollisten kohdalla on jouduttu keskustelemaan.

Kuitenkin aikamme keskeisin syytös kristinuskoa vastaan on, että se on patriarkalistinen. Juuri kristillinen usko yrittää ylläpitää yhteiskunnassa isää ja auktoriteettia. Ne on kuitenkin postmodernissa ajassamme lähes kriminalisoitu, ja siksi yhtä käsitystä isättömyydestä ei taatusti ole

näköpiirissä. Melko varmaa on, että jo pelkästään tällainen näiden vastakkainasettelujen varsin akateeminen ja teoreettinen pohdiskelu on joidenkin mielestä kovaa, oikeistolaista tai fundamentalistista. Kauha-joki paljastaa siten yhteiskuntamme aatteellisen kriisin.

Länsimaisen humanismin kriisi

Jos Jumala ja Raamattu poistetaan todellisuuden selittämisestä, lopputulos on tosin vieläkin järkyttävämpi kuin ennen. Millä selittää järjettömän tuntuiset surmatyöt pelkän silkinpehmean koulusivistyksen keinoin? Kaikki tämä kauheus on väistämättä ihmisen itsensä toteuttamaa ilman syntiä ja ilman lankeemusta.

Kertovatko jatkuvat surmatyöt siis siitä, että ihminen on pohjimmiltaan hirviö? Ihminen ei olekaan evoluution tuottama siisti humanisti, joka tulee toimeen kaikkien kanssa. Sen sijaan ihmiskunta on raakalaisten yhteisö, jossa jokainen tulee toimeen siten, kuin parhaaksi näkee.

Tässä kohtaamme länsimaisen humanismin kriisin. Kun kirkkoa on jo toista sata vuotta sitten alettu ajaa ulos yhteiskunnasta, ihmisen elämä on pitänyt selittää ilman Raamattua. Silloin ihminen on sitä, mitä näemme hänen olevan. Ja tämä kuva ei ole kaunis.

Länsimaalaiset ihmiset elävät tilanteessa, jossa heillä ei ole perusteita ymmärtää

todellista pahuutta, ihmisen radikaalia vihaa ja ylimielisyyttä. Heille maailman ei pitänyt olla tällainen. Historian ei pitänyt mennä näin. Ongelmissaan meidän aikamme jää siten ilman selityksiä.

Onko Jumala vain hiljaa?

Ihmiselämän vaikeuden ja ihmiskunnan pahuuden edessä on oikeutettua kysyä, onko Jumala hiljaa. Sitä kysymystä ovat kyselleet ihmiset jo Raamatun aikana, ja tästä on teksteissä lukemattomia esimerkkejä. Raamattu vastaa pahan ongelmaan yksiselitteisesti. Jumala on ollut hiljaa ja jättänyt pahuuden rankaisematta, koska hän haluaa

Kuva: Hilpi Jenu

vapahtaa pahat ihmiset, ei vain niitä, jotka ulkokultaisuudessaan kuvittelevat pahuuden olevan ulkopuolellaan.

Paavali kirjoitti juuri tästä sanoessaan, että Jumala on jättänyt ”menneen ajan synnit rankaisematta” (Room. 3:25). Jumala ei tullut historian keskelle eikä rankaissut Aadamın jälkeläisiä aina, kun nämä rikkoivat toisiaan ja siten itse elämää vastaan. Näin tehdessään Jumala antautui sille väärinymmärrykselle, että hiljaisuus tulkittaisiin kyvyttömyydeksi. Paavali selittää kuitenkin saman teologisesti: Jumala oli pitkämiehin. Jumala kykenee kyllä ottamaan ihmiskunnan tuomiolle, mutta se merkitsee kaiken loppua.

Teodikean ongelma liittyy Raamatussa siten evankeliumin syvimpään ytimeen. Samainen Paavali kirjoittaa: Koska kaikki elävät synnin alla ja ovat sisäisesti sidoksissa pahuuteen, Jumala on antanut oman Poikansa tulla vihan kohteeksi. Kristus

alensi itsensä ja antautui kärsimykseen. Hän oli kuuliainen kuolemaan asti (Fil. 2:8). Hän Jumalana asettautui syntisen ihmisen vihan kohteeksi, ja otti kantaakseen kaiken sen ahdistuksen, jolla langennut ihmiskunta vihaa Luojaansa. Siksi Jumalan Poika surmattiin ristillä

Tämän tuskan Jumala tulkitsee uhriksi. Siitä tulee tapa, jolla Jumala itse Pojassaan kantaa synnin seurauksen. Näin Kristuksesta tulee sovitusuhri, joka ratkaisee pahuuden ongelman. Siksi tähän sanomaan sisältyy suurin lohdutus. Se lohdutus kestää myös Kauhajoen ja Jokelan ahdistuksen.

Maailman silmitön pahuus ei jää vaille vastausta. Jumala ei ole hiljaa. Hän on lähtenyt liikkeelle 2000 vuotta sitten Kristuksen tullessa maailmaan. Pahuutensa keskellä vaikeroivalle maailmalle on olemassa vastaus. Se on siinä, että Jumala itse tuli osalliseksi samasta ahdistuksesta. Vaikeiden kriisiemme keskellä me emme siten hae pelkkää ylhäällä istuvaa majesteettista Jumalaa. Sen sijaan me julistamme maan päälle tullutta ja kärsimykseen antautunutta Jumalan Poikaa, Jeesusta Kristusta.

Siksi taivastoivo on todellisuutta hirtävimpimpienkin kauheuksien keskellä. Juuri tästä ahdistuksesta Kristus on tullut meitä pelastamaan. Vaikka meidän keskuudessamme tapahtuu järkyttäviä asioita, me emme ole toivottomia. Me emme julista materialistien ja sisäistä kriisiä käyvien humanistien kanssa epätoivoa. Sen sijaan me julistamme synnin, kuoleman ja perkeleen voittajaa, Jeesusta, joka on tullut meille Vapahtajaksi.

Timo Eskola